

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

Cu privire la Programul național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020

În temeiul art.7 și 9 din Legea nr. 10-XVI din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 67, art. 183), cu modificările și completările ulterioare, și al Legii nr. 23-XVI din 16 februarie 2007 cu privire la profilaxia infecției HIV/SIDA (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 54-56, art. 250), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

Programul național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020, conform anexei nr.1;

Planul de acțiuni pentru realizarea Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020, conform anexei nr. 2;

Indicatorii de monitorizare și evaluare a Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020, conform anexei nr. 3;

Costul estimativ pentru realizarea Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020, conform anexei nr.4.

2. Se recomandă consiliilor raionale, consiliilor municipale Chișinău și Bălți și administrației unității teritoriale autonome Găgăuzia să elaboreze programe teritoriale de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020 în conformitate cu Programul național sus-menționat.

3. Autoritățile publice centrale vizate vor elabora planurile operaționale privind implementarea prevederilor Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020.

4. Se stabilește că finanțarea Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020 se va efectua din contul și în limitele mijloacelor bugetului public național, precum și din alte surse, conform legislației.

5. Ministerul Sănătății va generaliza informațiile prezentate de ministere și alte autorități administrative centrale și va prezenta Guvernului anual, pînă la 31 martie, raportul privind implementarea Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020.

6. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Ministerului Sănătății.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

**Programul național
de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor
cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020**

1. Programul național are la bază analiza răspunsului național, privind actualitatea problemei HIV, extinderea accesului la testare prin oferirea testării de către organizațiile neguvernamentale; implementarea proiectelor de reducere a riscurilor, inclusiv tratamentul de substituție, cu extinderea geografică a acestuia; descentralizarea supravegherii medicale a persoanelor infectate cu HIV, asigurarea accesului universal la tratament antiretroviral, cu lărgirea indicațiilor de administrare a acestuia; implementarea proiectelor de acordare a suportului psihosocial etc.

2. Evaluarea situației actuale a confirmat faptul că epidemia HIV în Republica Moldova a fost inițial determinată de consumul injectabil de droguri, fiind răspândită preponderent prin intermediul partenerilor sexuali ai consumatorilor de droguri. De asemenea s-a constatat că influența asupra evoluției epidemiei o au lucrătoarele sexului comercial și ne confruntăm și cu o epidemie ascunsă în rîndul bărbaților care practică sex cu bărbați, date care nu exclud posibilitatea transmiterii HIV în afara grupurilor menționate.

3. Rezultatele exercițiului ”Alocarea cost-eficientă în baza abordării investiționale”, au confirmat concentrarea epidemiei în rîndul grupurilor vulnerabile, și au evidențiat importanța prioritizării tratamentului antiretroviral ca fiind unul esențial în diminuarea incidenței HIV și focusarea pe intervenții de prevenire în rîndul grupurilor cu risc sporit de infectare prin reorientarea resurselor financiare.

4. Analiza eficienței cheltuielilor pentru prevenirea transmiterii HIV și hepatitei virale C în rîndul consumatorilor de droguri injectabile a arătat drept eficiente, în plan epidemiologic și economic, extinderea intervențiilor de tratament de substituție, a proiectelor de reducere a riscurilor, a testării la HIV și a acoperirii cu tratament antiretroviral.

5. Programul național are drept angajament menținerea epidemiei concentrată în grupurile cu risc sporit de infectare și neadmiterea răspîndirii infecției cu HIV în rîndul populației generale și se alinează la noile strategii mondiale care promovează cele mai eficiente intervenții: strategia 90-90-90 care presupune identificarea și diagnosticarea a 90% din numărul estimat de persoane infectate cu HIV; înrolarea în tratament antiretroviral a 90% din cei diagnosticați și suprimarea încărcăturii virale la 90% din cei care urmează tratamentul.

6. Procesul de elaborare a Programului național a fost de asemenea strîns corelat cu procesul de elaborare și, ulterior, de implementare a aplicației Republicii

Moldova la Fondul Global de Luptă împotriva HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei.

7. Elaborarea Programului național a fost un proces transparent, activ și participativ, cu implicarea organismelor guvernamentale, organizațiilor neguvernamentale și partenerilor internaționali de dezvoltare.

8. La baza elaborării Programului național au stat principiile aplicate la nivel internațional și național pentru programele de sănătate publică:

1) principiul 1: elaborarea răspunsului național în cazul infecției cu HIV în baza datelor ce confirmă că epidemia infecției cu HIV în Republica Moldova este una de tip concentrat în rândurile populației cu risc sporit de infectare;

2) principiul 2: abordarea bazată pe drepturile omului;

3) principiul 3: abordarea bazată pe nediscriminare;

4) principiul 4: asigurarea accesului universal la servicii de profilaxie, tratament și îngrijiri;

5) principiul 5: promovarea unor activități eficiente epidemiologice și economice, asigurând astfel un impact considerabil prin cheltuieli minime;

6) principiul 6: implicarea multisectorială și interdisciplinară la nivel național și local pentru asigurarea unui răspuns adecvat epidemiei HIV.

9. Programul este conceput ca un cadru complex, intersectorial, care să ghideze activitățile organizațiilor implicate în răspunsul național pentru reducerea transmiterii HIV și pentru reducerea impactului negativ al epidemiei HIV. Din aceste considerente, accentele principale ale eforturilor Republicii Moldova în realizarea răspunsului național la epidemia HIV se axează pe prevenirea transmiterii HIV printre populația cu risc sporit de infectare, asigurarea că HIV nu se răspândește din aceste populații în populația generală a țării și asigurarea cu tratament, îngrijiri și suport psihosocial a persoanelor infectate cu HIV.

10. Programul național este documentul fundamental de politici privind intervențiile naționale în domeniul HIV și al infecțiilor cu transmitere sexuală. El stabilește liniile directoare și prioritățile de acțiune pentru prevenirea răspândirii HIV și a infecțiilor cu transmitere sexuală și reducerea impactului acestora. Toate programele și intervențiile privind controlul infecției HIV și al infecțiilor cu transmitere sexuală, care vor fi finanțate din resurse publice sau din programe internaționale la care Republica Moldova este parte, vor realiza obiective stabilite de prezentul Program.

11. Mecanismul de comunicare și coordonare este Consiliul național de coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și de control al tuberculozei, prezidat de Ministerul Sănătății, care include majoritatea instituțiilor și organizațiilor relevante.

12. Coordonarea activităților intersectoriale privind realizarea obiectivelor se va face la nivelul Ministerului Sănătății.

13. Consiliul național de coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și de control al tuberculozei își desfășoară activitatea în baza unui parteneriat între instituțiile de

stat, patronate, organizațiile internaționale și neguvernamentale, respectând principiile transparenței și colaborării reciproce.

14. Prestatorii de servicii și implementatorii vor coordona activitățile în problemele de implementare cu Coordonatorul Programului național și cu Consiliul național de coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și de control al tuberculozei. Transparența implementării activităților se va asigura prin funcționalitatea site-ului web www.aids.md.

Capitolul I. Identificarea problemei

15. Infecția HIV/SIDA și infecțiile cu transmitere sexuală sînt o prioritate a sănătății publice, care pe lîngă domeniul medical, afectează și aspecte sociale, economice, de dezvoltare etc., caracterizate prin compexitate și afectînd toate componentele societății.

16. Conform datelor statistice, la sfîrșitul anului 2014, în Republica Moldova erau înregistrate 9389 de cazuri cumulate de HIV/SIDA. Dintre acestea, 2491 de persoane au decedat. Estimările recente (martie 2015), efectuate în colaborare cu Programul Națiunilor Unite privind HIV/SIDA (UNAIDS), indică numărul de persoane infectate cu HIV/SIDA în Republica Moldova în jur de 18300, ceea ce a condiționat stabilirea drept una dintre sarcinile Programului național ca fiind depistarea intensivă și precoce a cazurilor de infecție cu HIV.

17. Prevalența se estimează ca fiind 0,179 % (teritoriile din dreapta Nistrului – 0,13% și cele din stînga Nistrului – 0,44%).

Din numărul total de cazuri înregistrate, ponderea bărbaților constituie 58% și a femeilor respectiv 42%. Ponderea tinerilor (vîrsta 15-24 de ani la momentul stabilirii statutului HIV+) este de 26,2%.

Tabelul 1

Caracteristicile cazurilor noi HIV înregistrate, după grupe de vîrstă și sexe (Raportul "Monitorizarea controlului infecției HIV în Republica Moldova, anul 2014")

		004	005	006	007	008	009	010	011	012	013	014	Total (din 1987)
Republica Moldova	Total, număr persoane	358	533	621	741	795	702	702	718	767	709	831	9389
	15-24, % din total	31,0	31,3	25,1	24,6	17,0	22,5	21,4	17,0	18,6	17,8	12,8	25,2
	15-49, % din total	95,3	96,2	94,7	92,8	91,7	92,3	92,3	88,3	89,6	87,4	86,4	92,6
	Raportul bărbați/femei	1,27	1,43	1,41	1,38	1,26	1,34	0,98	1,11	0,98	1,14	1,17	1,39
Dreapta Nistrului	Total, număr persoane	225	311	360	423	450	449	463	492	488	467	586	6368
	15-24, % din total	29,8	25,1	25,3	25,8	17,8	24,3	19,9	17,1	20,3	17,8	13,8	26,2
	15-49, % din total	93,3	95,2	93,3	90,5	90,4	92,4	91,6	87,8	90,0	88,0	86,0	92,4
	Raportul bărbați/femei	1,06	1,34	1,18	1,25	1,15	1,31	1,00	1,13	0,99	1,27	1,17	1,34

Sfînga Nistrului	Total, număr persoane	133	222	261	318	345	253	239	226	279	242	245	3021
	15-24, % din total	33,1	40,1	24,9	23,0	15,9	19,4	24,3	16,8	15,8	17,8	10,2	23,0
	15-49, % din total	98,5	97,7	96,6	95,9	93,3	92,1	93,7	89,4	88,9	86,4	87,3	93,0
	Raportul bărbați/femei	1,71	1,58	1,81	1,56	1,41	1,39	0,93	1,05	0,95	0,94	1,17	1,31

18. Se menține în continuare transmiterea heterosexuală ca principala cale de transmitere, fiind atribuită la circa 86,6% în anul 2014, ceea ce reprezintă o evoluție firească a unei epidemii de tip concentrat, care a pornit de la consumatorii de droguri injectabile și a continuat prin răspîndirea printre partenerii lor sexuali.

19. În același timp, în ultimii ani, epidemia HIV devine mai complexă, condiționată de doi factori: contribuția unui număr relativ mare de consumatori de droguri injectabile de sex feminin, care sînt mai vulnerabili la transmiterea infecției și epidemiei, probabil ascunsă, în rîndul bărbaților care practică sex cu bărbați, care contribuie la cazurile de infectare cu HIV printre bărbați. Aceasta explică creșterea considerabilă a numărului de bărbați infectați pe cale sexuală.

20. În conformitate cu datele supravegherii epidemiologice de generația II, se atestă o menținere a prevalenței HIV în rîndul consumatorilor de droguri injectabile, lucrătoarelor sexului comercial, o scădere a prevalenței HIV în rîndul deținuților (de la 3,4% conform cercetării din 2010 la 1,9% în 2013), dar o evoluție îngrijorătoare este prevalența de peste 5% în rîndul bărbaților care practică sex cu bărbați (tabelul 2).

Tabelul 2

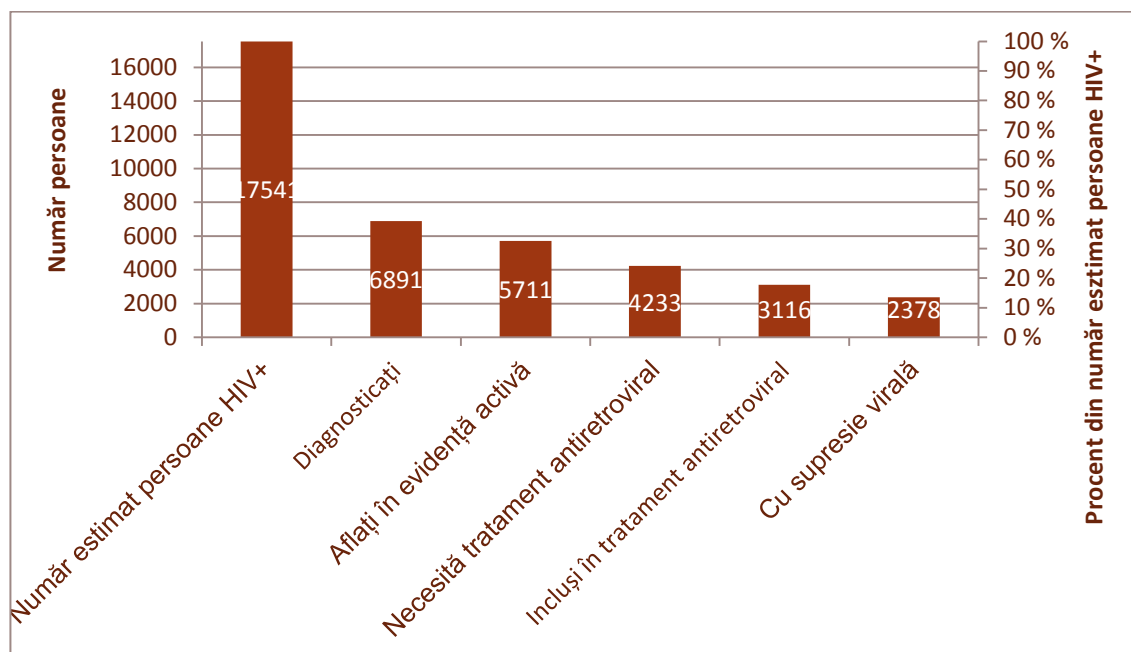
Prevalența anticorpilor la HIV, în grupurile cu risc sporit de infectare conform IBSS, % (Raportul "Studiu integrat biocomportamental în grupurile cu risc sporit de infectare HIV, Moldova 2012-2013,,)

Grup țintă	Locație	HIV		
		2007	2010	2012/2013
Consumatori de droguri injectabile	Chișinău	-	16,4	8,5
	Bălți	-	39,8	41,8
	Tiraspol	-	12,2	23,9
Lucrătoarele sexului comercial	Chișinău	-	6,1	11,6
	Bălți	-	23,4	21,5
Bărbați care practică sex cu bărbați	Chișinău	-	1,7	5,4
	Bălți	-	0,2	8,2
Deținuți	Dreapta Nistrului	4,2	3,4	1,9

21. Datele raportului anual indică că 5711 de persoane infectate cu HIV se aflau la finele anului 2014 în supraveghere medicală în unul din cele 8 cabinete teritoriale de tratament, inclusiv 3116 persoane care administrează tratament antiretroviral.

22. Actualmente, acoperirea cu tratament este asigurată tuturor pacienților care corespund criteriilor de includere în tratament și rata de acoperire constituie 17,7% din numărul estimat de persoane infectate cu HIV și 55% din persoanele aflate în supraveghere medicală. Legătura dintre elementele ciclului de îngrijire a unui pacient cu HIV, conform ghidurilor Organizației Mondiale a Sănătății, realizată în anul 2014 (figura de mai jos), atestă că doar 40% din numărul estimat al persoanelor infectate cu HIV au fost diagnosticate, 45% din cei diagnosticați sînt înrolați în tratament antiretroviral și 76% au supresie virală.

Cascada tratamentului, 2014 (Raportul "Monitorizarea controlului infecției HIV în Republica Moldova, anul 2014")

23. Infecțiile cu transmitere sexuală, cum ar fi sifilisul și gonoreea sînt unele dintre cele mai comune cauze de îmbolnăvire a populației de vîrstă tină, avînd consecințe negative majore asupra sănătății și potențialului reproductiv al comunității.

24. Incidența sifilisului a constituit în 2014 - 52,1 cazuri la 100 000 populație, cu o scădere față de 70,4 cazuri în anul 2010. Incidența gonoreei a constituit în 2014 – 28,2 cazuri la 100 000 populație, cu o scădere față de anul 2010, cînd a constituit 36,0 cazuri.

Capitolul II. Scopul și obiectivele specifice ale Programului național

25. **Scopul Programului** este: minimizarea consecințelor epidemiei HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală prin reducerea transmiterii, în special în populațiile cheie, precum și a mortalității asociate cu HIV.

26. Obiectivele specifice ale Programului național:

Obiectivul 1: Prevenirea transmiterii HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală, în special în populațiile-cheie

Prezentul obiectiv se axează pe continuitatea implementării activităților de prevenire a transmiterii infecției HIV și a infecțiilor cu transmitere sexuală în rândul persoanelor cu risc sporit de infectare (consumatorii de droguri injectabile, lucrătoarele sexului comercial, bărbații care practică sex cu bărbați, deținuții) prin accesul și acoperirea cu programe de reducere a riscurilor acestor categorii în proporție de nu mai puțin de 60% din numărul estimat, precum și pe prevenirea transmiterii infecției de la aceste populații în populația generală.

Obiectivul 2: Asigurarea accesului universal la tratament, îngrijire și suport a persoanelor infectate cu HIV și infecții cu transmitere sexuală

Prezentul obiectiv se axează pe reducerea impactului infecției cu HIV, oferind acces la tratament antiretroviral, tratament al infecțiilor oportuniste și coinfecțiilor, îngrijiri și suport persoanelor care trăiesc cu HIV și membrilor familiilor lor, precum și pe prevenirea transmiterii HIV de la mamă la făt și pe profilaxia postexpunere.

Obiectivul 3. Asigurarea unui management eficient al Programului național

Prezentul obiectiv se axează pe asigurarea unui management eficient al Programului național prin coordonarea activităților tuturor sectoarelor și actorilor implicați în realizarea acestui program prin acordarea unei finanțări suficiente și durabile studiilor necesare și sistemelor eficiente de monitorizare și evaluare.

Capitolul III. Acțiunile ce urmează a fi întreprinse

Obiectivul 1: Prevenirea transmiterii HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală, în special în populațiile-cheie

Acțiuni:

1) Către anul 2020, cel puțin 60% din consumatorii de droguri injectabile acoperiți cu servicii de prevenire în cadrul programelor de reducere a riscurilor.

2) Către anul 2020, tratament de substituție cu opiacee acordat în 11 teritorii administrative pentru cel puțin 4,2 % din numărul estimat de consumatori de droguri injectabile opiacee.

3) Către anul 2020, 20% din numărul estimat de consumatori de droguri injectabile acoperiți cu servicii de suport psihosocial și de reabilitare pentru accesul în timp util la diagnostic în contextul HIV, tuberculozei și infecțiilor cu transmitere sexuală, precum și accesul în timp util la tratament și aderare la tratament.

4) Către anul 2020, cel puțin 60% din lucrătoarele sexului comercial acoperite cu servicii de prevenire în cadrul programelor de prevenire și servicii de

prevenire HIV în rândurile lucrătoarelor sexului comercial disponibile în 10 teritorii administrative.

5) Către anul 2020, cel puțin 40% din bărbații care practică sex cu bărbați acoperiți cu servicii de prevenire a HIV.

6) Către anul 2020, cel puțin 60% dintre consumatorii de droguri injectabile, lucrătoarelor sexului comercial, deținuți și 40% din bărbații care practică sex cu bărbați testați la HIV și își cunosc rezultatul.

7) Către anul 2020, 100% din mostrele de sânge testate la HIV și sifilis conform protocoalelor naționale.

8) Asigurarea continuă a supravegherii epidemiologice a infecției cu HIV și a infecțiilor cu transmitere sexuală.

9) Asigurarea controlului extern al calității investigațiilor efectuate în laboratoarele care efectuează investigații serologice și virusologice la infecția cu HIV.

10) Către anul 2020, incidența sifilisului asupra populației generale redusă de la 52 la 47 de cazuri la 100 000 populație.

11) Către anul 2020, incidența infecției gonococice asupra populației generale redusă de la 28 la 23 de cazuri la 100 000 populație.

12) Către anul 2020, indicatorul integrat de cunoștințe despre HIV al tinerilor cu vârsta de 15-24 de ani, majorat până la 45%.

Obiectivul 2: Asigurarea accesului universal la tratament, îngrijire și suport a persoanelor infectate cu HIV și infecții cu transmitere sexuală

Acțiuni:

1) Către anul 2020, 50 % din numărul estimativ al persoanelor adulte și 100% din numărul copiilor cu vârsta până la 15 ani care trăiesc cu HIV și necesită tratament antiretroviral încadrate în tratament antiretroviral.

2) Către anul 2020, procentul adulților și copiilor care sînt în viață și primesc tratament antiretroviral timp de 12 luni după inițiere, nu mai puțin de 80%, după 24 de luni, nu mai puțin de 75% și după 60 de luni, nu mai puțin de 70%.

3) Către anul 2020, 80% din numărul persoanelor care trăiesc cu HIV și necesită tratamentul infecțiilor oportuniste primesc tratamentul respectiv și tratament antiretroviral.

4) Către anul 2020, rata transmiterii materno-fetale a infecției cu HIV nu depășește 2%.

5) Către anul 2020, 100% din persoanele aflate în situații de risc de infectare cu HIV și care s-au adresat au primit profilaxie postexpunere.

6) Către anul 2020, 100% dintre persoanele aflate în situații de risc de infectare cu HIV și care s-au adresat au primit profilaxie postexpunere.

7) Către anul 2020, cel puțin 80% din persoanele infectate cu HIV beneficiază de servicii psihosociale oferite în cadrul centrelor sociale regionale și organizațiilor neguvernamentale active în domeniu.

8) Către 2020, 99,9 % din numărul bolnavilor cu sifilis asigurați cu tratament specific.

9) Către 2020, rata sifilisului congenital mai puțin de 15 cazuri la 100 000 copii născuți vii menținută.

10) Către 2020, 99,9 % din numărul bolnavilor cu infecție gonococică asigurați cu tratament specific.

Obiectivul 3. Asigurarea unui management eficient al Programului național

Acțiuni:

- 1) Asigurarea activităților de coordonare a Programului național.
- 2) Consolidarea sistemului comunitar.
- 3) Asigurarea managementului granturilor pentru realizarea Programului național.

Capitolul IV. Etapele și termenele de implementare

27. Etapele și termenele de implementare a Programului se efectuează în conformitate cu planul de acțiuni.

28. Prestatorii de servicii și implementatorii vor coordona activitățile în probleme de implementare cu Coordonatorul Programului național și cu Consiliul național de coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și de control al tuberculozei. Transparența implementării activităților se asigură prin funcționalitatea site-ului web www.aids.md.

Capitolul V. Responsabilii pentru implementare

29. Partenerii în implementare sînt:

1) Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Educației, Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției, Ministerul Tineretului și Sportului și instituțiile abilitate;

2) agențiile tehnice ale Organizațiilor Națiunilor Unite (Programul Națiunilor Unite privind HIV/SIDA, Organizația Mondială a Sănătății, Fondul Națiunilor Unite Pentru Populație, Fondul Națiunilor Unite Pentru Copii etc.), prin acordarea asistenței tehnice și informarea asupra standardelor internaționale;

3) organizațiile neguvernamentale naționale și internaționale în domeniul HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală;

4) autoritățile administrației publice locale.

Capitolul VI. Estimarea generală a costurilor

30. Estimarea costurilor pentru realizarea Programului național s-a efectuat în baza determinării costului per serviciu, per capital sau buget global, după caz (anexa nr.4 la prezentul Program).

31. Pentru toată perioada implementării costul total estimat constituie 1,046 miliarde lei, dintre care pentru "Prevenirea transmiterii HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală, în special în populațiile-cheie" - 36,2%, pentru "Asigurarea accesului universal la tratament, îngrijire și suport a persoanelor infectate cu HIV și infecții cu transmitere sexuală" – 61% și pentru "Asigurarea unui management eficient al Programului" – 2,8%.

32. Contribuția bugetului de stat constituie 13,4%, a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală – 29,6%, donatorilor internaționali prin intermediul granturilor aprobate – 13,5% și respectiv, deficitul constituie 43,4% (inclusiv necesitățile care urmează să fie acoperite de către administrația publică locală din regiunile din stînga Nistrului).

33. Costul estimativ va servi drept argument și instrument pentru accesarea fondurilor atît naționale, cît și internaționale și poate fi ajustat pe perioada implementării Programului reieșind din evoluția economiei naționale, a bugetelor disponibile la nivel național (bugetul de stat și fondul asigurării obligatorii de asistență medicală), din evoluția tehnologiilor în domeniul diagnosticului și tratamentului infecției cu HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală și a politicilor naționale și internaționale privind controlul infecției cu HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală.

34. De asemenea, un instrument care va permite reevaluarea și ajustarea la necesitate a costului estimat constituie evaluarea la mijloc de termen a Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020.

Capitolul VII. Rezultatele scontate

35. Programul național are drept angajament menținerea epidemiei concentrată în grupurile cu risc sporit de infectare și neadmiterea răspîndirii infecției cu HIV în rîndul populației generale și se aliniază la noile strategii mondiale care promovează cele mai eficiente intervenții: strategia 90-90-90.

36. Identificarea și diagnosticarea a 90% din numărul estimat de persoane infectate cu HIV.

37. Înrolarea în tratament antiretroviral a 90% din cei diagnosticați.

38. Suprimarea încărcăturii virale la 90% din cei ce urmează tratamentul.

Capitolul VIII. Indicatorii de progres și performanță

39. Indicatorii au fost grupați în patru categorii: de produs, de proces, de rezultat și de impact. Principiul de bază în crearea indicatorilor este concentrarea

pe „măsurarea progresului” în realizarea obiectivelor, rezultatelor și componentelor de Program. Indicatorii elaborați reflectă, de asemenea, necesitățile naționale și internaționale pentru raportări.

40. Indicatori la obiectivul 1:

- 1) Procentul consumatorilor de droguri injectabile acoperiți cu servicii de prevenire în cadrul programelor de reducere a riscurilor.
- 2) Numărul seringilor distribuite per consumator de droguri injectabile per an.
- 3) Procentul consumatorilor de droguri injectabile care primesc tratament de substituție cu opioide cel puțin 6 luni.
- 4) Numărul consumatorilor de droguri injectabile noi înrolați în tratament de substituție.
- 5) Numărul teritoriilor în care se acordă tratament de substituție.
- 6) Procentul consumatorilor de droguri injectabile acoperiți cu servicii de suport psihosocial și de reabilitare din numărul estimat de consumatori de droguri injectabile (valoarea de bază în anul 2014 constituie 11%).
- 7) Procentul lucrătoarelor sexului comercial acoperite cu servicii de prevenire în cadrul programelor de reducere a riscurilor.
- 8) Procentul bărbaților care practică sex cu bărbați acoperiți cu servicii de prevenire în cadrul programelor de reducere a riscurilor.
- 9) Procentul consumatorilor de droguri injectabile care au fost testați la HIV în ultimele 12 luni și își cunosc rezultatul.
- 10) Procentul lucrătoarelor sexului comercial care au fost testate la HIV în ultimele 12 luni și își cunosc rezultatul.
- 11) Procentul bărbaților care practică sex cu bărbați, care au fost testați la HIV în ultimele 12 luni și își cunosc rezultatul.
- 12) Procentul mostrelor de sînge testate la HIV și sifilis, conform protocoalelor naționale.
- 13) Incidența sifilisului în populația generală (valoarea de bază 52 de cazuri la 100 000 populație).
- 14) Incidența infecției gonococice în populația generală (valoarea de bază 28 de cazuri la 100 000 populație).
- 15) Procentul tinerilor de 15-24 de ani care au oferit răspunsuri corecte privind infecția cu HIV (valoarea de bază 35,7%).

41. Indicatori la obiectivul 2:

- 1) Procentul persoanelor care trăiesc cu HIV și primesc tratament antiretroviral din numărul estimat care necesită tratament.
- 2) Procentul adulților și copiilor cu HIV care primesc tratament antiretroviral timp de 12 luni după inițierea tratamentului antiretroviral.
- 3) Procentul adulților și copiilor cu HIV care primesc tratament antiretroviral timp de 24 de luni după inițierea tratamentului antiretroviral.
- 4) Procentul adulților și copiilor cu HIV care primesc tratament antiretroviral timp de 60 de luni după inițierea tratamentului antiretroviral.

5) Procentul persoanelor infectate cu HIV diagnosticate cu tuberculoză în perioada de raportare care primesc tratament antituberculos și antiretroviral.

6) Procentul persoanelor care trăiesc cu HIV și au fost investigați cel puțin o dată pentru determinarea nivelului limfocitelor CD4 în ultimul an.

7) Procentul femeilor gravide HIV pozitive care au primit tratament antiretroviral pentru reducerea transmiterii HIV de la mamă la făt.

8) Procentul copiilor născuți din mame HIV pozitive, care au fost testați la determinarea acidului ribonucleic al HIV în primele 2 luni de viață.

9) Procentul persoanelor aflate în situații de risc de infectare cu HIV care s-au adresat și au primit profilaxie postexpunere.

10) Procentul persoanelor infectate cu HIV acoperite cu servicii psiho-sociale oferite în cadrul centrelor sociale regionale și organizațiilor neguvernamentale active în domeniu (valoarea de bază 66,2%).

11) Procentul bolnavilor cu sifilis asigurați cu tratament specific (valoarea de bază 99,9%).

12) Rata sifilisului congenital la 100 000 populație (valoarea de bază 18%).

13) Procentul bolnavilor cu infecție gonococică asigurați cu tratament specific (valoarea de bază 99,9%).

Capitolul IX. Procedurile de raportare și evaluare

42. Rapoartele de implementare a Programului sînt următoarele:

1) Raportul anual de monitorizare și evaluare în infecția HIV/SIDA și infecțiile cu transmitere sexuală.

2) Rapoartele asociate angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova.

3) Raportul de evaluare la mijloc de termen și la finele implementării Programului.

4) Raportul anual al progresului Programului întocmit de Instituția coordonatoare a Programului național care se va baza pe indicatorii și obiectivele conținute în Program și se va axa pe evaluarea gradului de livrare a rezultatelor scontate.

43. Rezultatele vor fi raportate Ministerului Sănătății, anual, pînă la data de 31 martie.

Anexa nr. 2
la Hotărârea Guvernului nr.
din 2016

**Planul de acțiuni pentru realizarea Programului național de prevenire și
control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere
sexuală pentru anii 2016-2020**

Nr. d/o	Obiective Acțiuni specifice	Termene de implementare	Responsabili pentru implementare	Costurile implementării						Indicatori de progres și performanță
				2016	2017	2018	2019	2020	Total	
Obiectivul specific 1. Prevenirea transmiterii HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală, în special în populațiile-cheie										
1.1. Către anul 2020, cel puțin 60% din consumatorii de droguri injectabile acoperiți cu servicii de prevenire în cadrul programelor de reducere a riscurilor										
1.1.1.	Extinderea și îmbunătățirea calității serviciilor de reducere a riscurilor oferite de punctele de schimb de seringi	2016-2020	Ministerul Sănătății Centrul Național de Sănătate Publică	105094891.18	10594891.18	11654380.3	11654380.3	12713869.42	57212412.37	1.Procentul consumatorilor de droguri injectabile acoperiți cu servicii de prevenire în cadrul programelor de reducere a riscurilor 2.Numărul seringilor distribuite per consumator de droguri injectabile per an 3.Procentul consumatorilor de droguri injectabile care au folosit echipament de injectare steril, la ultima injectare 4.Procentul consumatorilor de
1.1.2.	Procurarea consumabilelor de bază pentru programele de prevenire (seringi și șervețele cu alcool)			3288040,1	3497915	3707789,9	3987623,1	4197498	18678866,1	
1.1.3.	Elaborarea, imprimarea și distribuirea materialelor informaționale și educaționale cu privire la HIV/SIDA/infecții			102500	205000	102500	102500	102500	615000	

	cu transmitere sexuală pentru consumatorii de droguri injectabile și partenerii sexuali ai acestora									droguri injectabile care au folosit prezervativ la ultimul contact sexual
1.1.4.	Oferirea serviciilor gender – specifice, inclusiv serviciilor psiho-sociale victimelor violenței, în punctele de schimb de seringi			276750	276750	0	0	0	553500	5. Prevalența HIV printre consumatorii de droguri injectabile
1.1.5.	Oferirea serviciilor de reducere a riscurilor prin intermediul rețelelor de farmacii			426290,63	426290,63	852581,28	852581,28	852581,27	3410325,06	
1.1.6.	Oferirea serviciilor de reducere a riscurilor prin intermediul unităților mobile			2015729,66	2015729,66	2015729,66	2015729,66	2015729,66	10078648,29	
1.1.7.	Asigurarea activităților de prevenire a supradozelor în punctele de schimb de seringi existente.			66420	66420	0	0	0	132840	
1.1.8.	Procurarea Naloxonului pentru prevenirea supradozelor			40081,6	42640	45198,4	48609,6	51168	227697,6	

1.1.9.	Instruirea prestatorilor de servicii în intervenții de bază de reducere a riscurilor			76515,99	76515,99	76515,99	76515,99	76515,99	382579,97	
1.1.10.	Asigurarea durabilității programului prin colaborări intersectoriale și formarea structurilor necesare			0	307500	0	0	0	307500	
1.2. Către anul 2020, tratamentul de substituție cu opiacee acordat în 11 teritorii administrative pentru cel puțin 4,2 % din numărul estimat de consumatori de droguri injectabile opiacee										
1.2.1.	Fortificarea și menținerea punctelor de terapie de substituție	2016-2020	Ministerul Sănătății	12838875	14061625	15284375	16018125	17363050	75565950	1.Procentul consumatorilor de droguri injectabile care primesc tratament de substituție cu opioide cel puțin 6 luni 2.Numărul consumatorilor de droguri injectabile noi înrolați în tratament de substituție 3.Numărul teritoriilor în care se acordă tratament de substituție
1.2.2.	Procurarea de preparate pentru terapia de substituție		Dispensarul Republican de Narcologie	1279426,83	1401277	1523127,18	1596237,28	1730272,47	7530340,77	
1.2.3.	Asigurarea instruirii continue pentru prestatorii de servicii			76515,99	76515,99	76515,99	76515,99	76515,99	382579,97	
1.2.4.	Studiul de analiză pentru utilizarea preparatului Buprenorfină în tratamentul de substituție	2016		71750	0	0	0	0	71750	
1.2.5.	Ajustarea protocolului clinic în domeniul tratamentului de	2016-2020		0	0	0	0	0	0	

	substituție la recomandările internaționale									
1.3. Către anul 2020, 20% din numărul estimat de consumatori de droguri injectabile acoperiți cu servicii de suport psihosocial și de reabilitare pentru accesul în timp util la diagnostic în contextul HIV, tuberculozei și infecțiilor cu transmitere sexuală, precum și accesul în timp util la tratament și aderare la tratament										
1.3.1.	Acordarea serviciilor psihosociale consumatorilor de droguri, inclusiv clienților terapiei de substituție și membrilor familiilor lor în baza centrelor comunitare din Chișinău, Bălți, Cahul	2016-2020	Ministerul Sănătății Dispensarul Republican de Narcologie Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	2636509,24	2636509,24	2636509,24	2636509,24	2636509,24	13182546,22	Procentul consumatorilor de droguri injectabile acoperiți cu servicii de suport psihosocial și de reabilitare din numărul estimat de consumatori de droguri injectabile
1.3.2.	Acordarea serviciilor psihosociale consumatorilor de droguri din cadrul sistemului penitenciar pentru îmbunătățirea, înrolarea și aderența la tratamentul de substituție			878836,41	878836,41	878836,41	878836,41	878836,41	4394182,07	
1.3.3.	Acordarea serviciilor de reabilitare consumatorilor de droguri injectabile în baza comunităților de terapie			0	3245150	3245150	3245150	3245150	12980600	

1.4. Către anul 2020, cel puțin 60% din lucrătoarele sexului comercial acoperite cu servicii de prevenire în cadrul programelor de prevenire și servicii de prevenire HIV în rîndurile lucrătoarelor sexului comercial disponibile în 10 teritorii administrative										
1.4.1.	Asigurarea și extinderea serviciilor de prevenire în rîndul lucrătoarelor sexului comercial	2016-2020	Ministerul Sănătății Centrul Național de Sănătate Publică	4688786,65	5860983,31	5860983,31	5860983,31	5860983,31	28132719,9	1. Procentul lucrătoarelor sexului comercial acoperite cu servicii de prevenire în cadrul programelor de reducere a riscurilor 2. Procentul lucrătoarelor sexului comercial care au folosit prezervativul la ultimul contact sexual 3. Prevalența HIV printre lucrătoarele sexului comercial
1.4.2.	Procurarea prezervativelor pentru distribuire în rîndurile grupurilor-țintă			968568,93	1066650,79	1164732,65	1275571,07	1373652,93	5879176,38	
1.4.3.	Elaborarea și distribuirea materialelor informative, educaționale și de comunicare privind infecția cu HIV și infecțiile cu transmitere sexuală pentru lucrătoarele sexului comercial	2017 2019		0	102500	0	102500	0	205000	
1.4.4.	Asigurarea cu intervenții de prevenire HIV a clienților lucrătoarelor sexului comercial (intervenții pentru șoferii de cursă lungă)			20500	0	0	0	0	205000	
1.4.5.	Asigurarea cu intervenții de prevenire HIV a clienților lucrătoarelor			102500	0	0	0	0	102500	

	sexului comercial (intervenții pentru șoferii de cursă lungă)									
1.4.6.	Asigurarea cu intervenții de prevenire HIV a clienților lucrătoarelor sexului comercial (intervenții pentru șoferii de cursă lungă)			0	41000	41000	0	0	82000	
1.4.7.	Consolidarea capacităților comunității lucrătoarelor sexului comercial	2016-2020		102500	102500	0	0	0	205000	
1.5. Către anul 2020, cel puțin 40% din bărbații care practică sex cu bărbați acoperiți cu servicii de prevenire a HIV										
1.5.1.	Extinderea și oferirea serviciilor adecvate pentru bărbații care practică sex cu bărbați	2016-2020	Ministerul Sănătății	1522180,19	1522180,19	2283270,28	2283270,28	2283270,28	9898171,21	
1.5.2.	Procurarea prezervativelor pentru bărbații care practică sex cu bărbați		Centrul Național de Sănătate Publică	417339	493824	570310	646662,25	723147,73	2851283,5	
1.5.3.	Procurarea de lubrefianți			834678	987649	1140620	1293324,5	1446295,5	5702567	
1.5.4.	Asigurarea instruirii continue în domeniul prevenirii HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală a			39680,83	39680,83	29157,15	29157,15	34418,99	172094,94	

	bărbaților care practică sex cu bărbați și a comunității lesbienele, gay-ilor, bisexualilor și transsexualilor									
1.5.5.	Elaborarea, imprimarea și distribuirea materialelor educaționale și informaționale privind infecția cu HIV și infecțiile cu transmitere sexuală pentru bărbații care practică sex cu bărbați	2016 2018 2020		102500	0	102500	0	102500	307500	
1.5.6.	Instruirea pentru rudele persoanelor comunității lesbienele, gay-ilor, bisexualilor și transsexualilor			81467	81467	0	0	0	162934	

1.6. Către anul 2020, cel puțin 60% dintre consumatorii de droguri injectabile, lucrătoarele sexului comercial, deținuți și 40% din bărbații care practică sex cu bărbați testați la HIV și își cunosc rezultatul

1.6.1.	Fortificarea capacităților personalului medical care acordă servicii de consiliere și testare la HIV grupurilor cu risc sporit de infectare cu	2016-2020	Ministerul Sănătății Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	109780,73	109780,73	109780,73	109780,73	109780,73	548903,64	1. Procentul de consumatori de droguri injectabile, testați la HIV în ultimele 12 luni și își cunosc rezultatul 2. Procentul de lucrătoare a sexului comercial, testate la HIV în ultimele 12 luni și își cunosc
--------	--	-----------	--	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	---

	HIV și populației generale									rezultatul 3. Procentul bărbaților care practică sex cu bărbați, testați la HIV în ultimele 12 luni și își cunosc rezultatul
1.6.2.	Promovarea serviciilor de consiliere și testare la HIV/infecții cu transmitere sexuală prin elaborarea, editarea și distribuirea materialelor informative			102500	102500	102500	102500	102500	5012500	
1.6.3.	Elaborarea proiectului pentru ajustarea legislației privind mecanismul de lucru cu adolescenții cu risc sporit de infectare în cadrul programelor de reducere a riscurilor			36900	0	0	0	0	36900	
1.6.4.	Asigurarea testării la HIV, prin utilizarea testelor rapide și uzuale (cabinetele de consiliere și testare,			12101744	12525192	12850760	13224694	13560702	64263092	

	instituțiile medicale, în cadrul proiectelor de reducere a riscurilor și intervențiilor mobile)									
1.6.5.	Revizuirea politicilor și actelor normative privind testarea la HIV conform ghidurilor OMS			71750	0	0	0	0	71750	
1.7. Către anul 2020, 100% din mostrele de sînge testate la HIV și sifilis conform protocoalelor naționale										
1.7.1.	Testarea donărilor de sînge/componentelor sangvine la HIV și sifilis	2016-2017	Ministerul Sănătății Centrul Național de Transfuzie a Sîngelui	0	0	0	0	0	0	Procentul mostrelor de sînge testate la HIV și sifilis, conform protocoalelor naționale
1.8. Asigurarea continuă a supravegherii epidemiologice a infecției cu HIV și a infecțiilor cu transmitere sexuală										
1.8.1.	Revizuirea politicilor și actelor normative privind supravegherea epidemiologică a infecției HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală	2017	Ministerul Sănătății	0	82000	0	0	0	82000	1. Politici și acte normative actualizate 2. Sistemul național informațional de supraveghere a maladiilor transmisibile funcțional 3. Specialiștii epidemiologi instruiți 4. Studiile epidemiologice de

										generația II desfășurate 5. Rapoartele naționale și internaționale elaborate și publicate
1.8.2.	Asigurarea funcționalității sistemului național informațional de supraveghere a maladiilor transmisibile cu integrarea infecției HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală în sistemul național electronic de supraveghere a bolilor transmisibile și generarea indicatorilor și rapoartelor	2016-2020		0	0	0	0	0	0	
1.8.3.	Fortificarea capacităților specialiștilor implicați în managementul supravegherii epidemiologice HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală prin organizarea instruirilor în domeniu		Ministerul Sănătății Centrul Național de Sănătate Publică	146370	269370	146370	146370	146370	854850	
1.8.4.	Efectuarea studiilor epidemiologice de generația II	2016-2019		2665000	0	0	2665000	0	5330000	

1.8.5.	Elaborarea și publicarea rapoartelor naționale și internaționale anuale privind situația epidemiologică în HIV/SIDA/infecții cu transmitere sexuală	2016-2020		0	0	0	0	0	0	
1.9. Asigurarea controlului extern al calității investigațiilor efectuate în laboratoarele care efectuează investigații serologice și virusologice la infecția cu HIV										
1.9.1.	Controlul calității investigațiilor prin metoda reacției de polimerizare în lanț la HIV	2016-2020	Ministerul Sănătății	5535	5535	5535	5535	5535	27675	Ponderea probelor supuse controlului extern al calității
1.9.2.	Controlul calității investigațiilor prin metoda imunoenzimatică	2016-2020	Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	24600	24600	24600	24600	24600	123000	
1.10. Către anul 2020, incidența sifilisului asupra populației generale redusă de la 52 la 47 de cazuri la 100 000 populație										
1.10.1.	Asigurarea diagnosticului sifilisului	2016-2020	Ministerul Sănătății	8371616	9181185	8860914	8545539	8230164	43189418	Incidența sifilisului asupra populației generale
			Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile							
1.11. Către anul 2020, incidența infecției gonococice asupra populației generale redusă de la 28 la 23 de cazuri la 100 000 populație										
1.11.1.	Asigurarea diagnosticului infecției gonococice	2016-2020	Ministerul Sănătății	484485	483783	482991	482244	481497	2414955	Incidența infecției gonococice asupra populației generale

			Instituția Medico- Sanitară Publică Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile							
1.12. Către anul 2020, indicatorul integrat de cunoștințe despre HIV al tinerilor cu vârsta de 15-24 de ani, majorat până la 45%										
1.12.1.	Promovarea modului sănătos de viață în instituțiile de învățământ prin includerea în curicule a temelor legate de infecția cu HIV și infecțiile cu transmitere sexuală	2016- 2020	Ministerul Sănătății Centrul Național de Sănătate Publică	0	0	0	0	0	0	Procentul tinerilor de 15-24 de ani care au oferit răspunsuri corecte privind infecția cu HIV
1.12.2.	Organizarea de campanii de informare a populației privind modul sănătos de viață, inclusiv despre prevenirea infecției cu HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală			0	0	0	0	0	0	
1.12.3.	Elaborarea și distribuirea materialelor informaționale privind modul sănătos de viață, inclusiv despre prevenirea infecției cu HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală			0	0	0	0	0	0	

1.12.4.	Desfășurarea studiului privind cunoștințele, atitudinile și practicile tinerilor de 15-24 de ani cu referire la infecția cu HIV	2018		0	0	1000000	0	0	1000000	
Obiectivul specific 2. Asigurarea accesului universal la tratament, îngrijire și suport a persoanelor infectate cu HIV și infecții cu transmitere sexuală										
2.1. Către anul 2020, 50 % din numărul estimativ al persoanelor adulte și 100% din numărul copiilor cu vârsta până la 15 ani care trăiesc cu HIV și necesită tratament antiretroviral încadrate în tratament antiretroviral										
2.1.1.	Asigurarea persoanelor infectate cu HIV cu tratament antiretroviral, inclusiv prin extinderea numărului de teritorii unde se acordă acest tratament	2016-2020	Ministerul Sănătății Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul de	34908039,42	56623011,1	70607805,18	85998400,44	102795265,75	350932521,89	1. Procentul persoanelor care trăiesc cu HIV și primesc tratament antiretroviral din numărul estimat care necesită tratament
2.1.2.	Actualizarea Protocolului clinic național de supraveghere medicală și tratament a persoanelor infectate cu HIV	2017-2020	Dermatologie și Maladii Comunicabile	0	2050	0	0	2050	4100	2. Procentul persoanelor infectate cu HIV care au inițiat TARV cu nivelul limfocitelor CD4 mai mic de 200 celule/mm ³ <25%
2.1.3.	Asigurarea instruirii continue a personalului medical implicat în supravegherea medicală a persoanelor infectate cu HIV	2016-2020		329342,19	329342,19	329342,19	329342,19	329342,19	1646710,93	3. Procentul persoanelor infectate cu HIV care administrează tratament antiretroviral mai mult de 12 luni de la inițiere cu încărcătura virală nedetectabilă - >90% 4. Rata deceselor asociate cu HIV

2.1.4.	Efectuarea vizitelor de monitorizare în cabinetele teritoriale pentru supravegherea persoanelor seropozitive			73062	130172	153996	174229,5	194463	726622,5	
2.2. Către anul 2020, procentul adulților și copiilor care sînt în viață și primesc tratament antiretroviral timp de 12 luni după inițiere, nu mai puțin de 80%, după 24 de luni, nu mai puțin de 75% și după 60 de luni, nu mai puțin de 70%										
2.2.1.	Desfășurarea de cercetări operaționale a aderenței la tratament antiretroviral	2016-2018	Ministerul Sănătății Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	71750	0	0	71750	0	143500	1. Procentul adulților și copiilor cu HIV care primesc tratament antiretroviral timp de 12 luni după inițierea tratamentului antiretroviral 2. Procentul adulților și copiilor cu HIV care primesc tratament antiretroviral timp de 24 de luni după inițierea tratamentului antiretroviral 3. Procentul adulților și copiilor cu HIV care primesc tratament antiretroviral timp de 60 de luni după inițierea tratamentului antiretroviral
2.2.1.	Îmbunătățirea aderenței la tratamentul antiretroviral prin rambursarea cheltuielilor de drum	2016-2020		534968	607055,23	686245,91	771551,12	847486,4	3447306,65	
2.1.2.	Elaborarea indicatorilor de calitate/de performanță de către Compania Națională de Asigurări în Medicină pentru cabinetele teritoriale care oferă tratament antiretroviral	2016		0	0	0	0	0	0	
2.2.3.	Elaborarea și multiplicarea materialelor informaționale cu referire la infecția cu HIV, tratament, aderență etc.	2016-2020		116560,95	120060,3	126344,4	126499,65	129635,85	616100,85	

2.3. Către anul 2020, 80% din numărul persoanelor care trăiesc cu HIV și necesită tratamentul infecțiilor oportuniste primesc tratamentul respectiv și tratament antiretroviral										
2.3.1.	Asigurarea tratamentului infecțiilor oportuniste în conformitate cu prevederile Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală	2016-2020	Ministerul Sănătății	8613000	8613000	8613000	8613000	8613000	43065000	1. Procentul persoanelor infectate cu HIV și diagnosticate cu tuberculoză în perioada de raportare care primesc tratament antituberculos și antiretroviral 2. Rata deceselor persoanelor infectate cu HIV asociate cu tuberculoza
2.3.2.	Asigurarea accesului la servicii medicale paliative și terminale în conformitate cu prevederile Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală		Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	75427,3	83367,02	87336,88	91306,74	95276,59	432714,53	
2.3.3.	Actualizarea Protocolului clinic național de tratament al infecțiilor oportuniste și maladiilor concomitente	2016-2019		2050	0	0	2050	0	4100	
2.3.4.	Asigurarea instruirii continue a personalului medical în managementul infecțiilor oportuniste, maladiilor concomitente și îngrijirilor paliative	2016-2020		73187,15	73187,15	73187,15	73187,15	73187,15	365935,76	
2.3.5.	Integrarea serviciilor medicale pentru persoanele infectate cu HIV			0	0	0	0	0	0	

2.4. Către anul 2020, rata persoanelor care trăiesc cu HIV și au fost investigate cel puțin o dată pentru determinarea nivelului limfocitelor CD4 în ultimul an constituie nu mai puțin de 60 %

2.4.1.	Asigurarea supravegherii medicale a tuturor persoanelor care trăiesc cu HIV	2016-2020	Ministerul Sănătății Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	23920302,6	24426556,95	27665454	31013391,23	34490300,7	141516005,48	Procentul persoanelor care trăiesc cu HIV și au fost investigate cel puțin o dată pentru determinarea nivelului limfocitelor CD4 în ultimul an
2.4.2.	Asigurarea instruirii continue a specialiștilor de laborator			36593,58	36593,58	0	0	36593,58	109780,73	
2.4.3.	Desfășurarea studiului cu referire la rezistența HIV la preparatele antiretrovirale	2017		0	2665000	0	0	0	2665000	

2.5. Către anul 2020, rata transmiterii materno-fetale a infecției cu HIV nu depășește 2%

2.5.1.	Asigurarea testării gravidelor la HIV	2016-2020	Ministerul Sănătății Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	180400	180400	180400	180400	180400	9020000	1. Procentul femeilor gravide HIV pozitive care au primit tratament antiretroviral pentru reducerea transmiterii HIV de la mamă la făt 2. Procentul copiilor născuți din mame HIV pozitive, care au fost testați la determinarea acidului ribonucleic al HIV în primele 2 luni de viață 3. Rata transmiterii materno-fetale
2.5.2.	Asigurarea unei competențe minime de consiliere HIV a femeilor gravide la nivelul medicilor de familie			10250	10250	10250	10250	10250	51250	
2.5.3.	Asigurarea cu teste rapide pentru testarea gravidelor în maternități			94300	94300	94300	94300	94300	471500	
2.5.4.	Asigurarea cu tratament antiretroviral profilactic			128125	132225	136325	140425	144525	681625	
2.5.5.	Asigurarea cu formule de început și de continuare a copiilor cu vîrsta de 0-12 luni			1033200	1082400	1131600	1180800	1230000	5658000	
2.5.6.	Actualizarea Protocolului clinic			0	4100	0	0	4100	8200	

	national cu referire la profilaxia transmiterii materno-fetale a infecției cu HIV									
2.5.7.	Desfășurarea cercetărilor operaționale/analizelor de evaluare a cazurilor de transmitere materno-fetale și a cazurilor de neadministrare a tratamentului antiretroviral profilactic			24600	18450	12300	6150	0	61500	
2.6. Către anul 2020, 100% dintre persoanele aflate în situații de risc de infectare cu HIV și care s-au adresat au primit profilaxie postexpunere										
2.6.1.	Asigurarea cu tratament antiretroviral pentru profilaxia postexpunere	2016-2020	Ministerul Sănătății Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	51250	51250	51250	51250	51250	256250	Procentul persoanelor aflate în situații de risc de infectare cu HIV care s-au adresat și au primit profilaxie postexpunere
2.7. Către anul 2020, cel puțin 80% din persoanele infectate cu HIV beneficiază de servicii psihosociale, oferite în cadrul centrelor sociale regionale și organizațiilor neguvernamentale active în domeniu										
2.7.1.	Asigurarea suportului psihosocial persoanelor infectate cu HIV și membrilor familiilor lor prin intermediul centrelor sociale regionale	2016-2020	Ministerul Sănătății Instituția Medico-Sanitară Publică	13820040,59	13894840,59	14036307,26	14191400,59	14354248,59	70296837,63	Procentul persoanelor infectate cu HIV acoperite cu servicii psihosociale oferite în cadrul centrelor sociale regionale și organizațiilor
2.7.2.	Asigurarea instruirii continue prestatorilor		Spitalul de	76506	76506	76506	76506	76506	382530	

	de servicii psiho-sociale		Dermatologie și Maladii Comunicabile							neguvernamentale active în domeniu
2.8. Către 2020, 99,9 % din numărul bolnavilor cu sifilis asigurați cu tratament specific										
2.8.1.	Asigurarea bolnavilor de sifilis cu tratament	2016-2020	Ministerul Sănătății Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	311970	302610,9	308850,3	283892,7	274533,6	1491857,5	Procentul bolnavilor de sifilis asigurați cu tratament specific
2.9. Către anul 2020, rata sifilisului congenital mai puțin de 15 cazuri la 100 000 copii născuți vii menținută										
2.9.1.	Asigurarea cu tratament pentru profilaxia sifilisului	2016-2020	Ministerul Sănătății Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	775873,6	754571,96	733109,32	711807,68	690345,04	3665707,6	Rata sifilisului congenital la 100 000 populație
2.10. Către anul 2020, 99,9 % din numărul bolnavilor cu infecție gonococică asigurați cu tratament specific										
2.10.1.	Asigurarea tratamentului pacienților cu infecție gonococică	2016-2020	Ministerul Sănătății Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	10845	10779,93	10714,86	10649,79	10584,72	53574,3	Procentul bolnavilor cu infecție gonococică asigurați cu tratament specific

Obiectivul specific 3. Asigurarea unui management eficient al Programului național										
3.1. Asigurarea activităților de coordonare a Programului național										
3.1.1.	Asigurarea activității structurii de coordonare a Programului național	2016-2020	Ministerul Sănătății	1074185,28	1074185,28	815885,28	815885,28	81588528	4596026,40	Progresul răspunsului HIV
3.1.2.	Consolidarea capacităților resurselor umane implicate în managementul Programului național		Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	226525	226525	226525	226525	226525	1132625	
3.1.3.	Asigurarea implicării autorităților publice locale prin elaborarea programelor teritoriale			109780,73	0	0	0	0	109780,73	
3.1.4.	Asigurarea transparenței activităților în domeniul HIV prin mentenanța web site-ului www.aids.md			133200	133200	133200	133200	133200	66000	
3.1.5.	Asigurarea mentenanței sistemelor eficiente de monitorizare și evaluare			1111580	341600	341600	341600	341600	2477980	
3.1.6.	Asigurarea instruirii continue a utilizatorilor sistemelor de monitorizare și evaluare			585497,22	0	585497,22	0	585497,22	1756491,66	
3.1.7.	Asigurarea colaborării instituțiilor guvernamentale cu cele neguvernamentale			205000	205000	0	0	0	410000	

	în realizarea Programului național									
3.2. Consolidarea sistemului comunitar										
3.2.1.	Asigurarea consolidării capacităților societății civile în domeniul implementării activităților Programului Național	2016-2020	Ministerul Sănătății	1915397	1159398	929142	1582641	929142	6515720	
3.2.2.	Asigurarea activităților de lobby și advocacy la nivel central și local, inclusiv prin realizarea campaniilor de comunicare		Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	1837661	1837661	989125	989125	989125	6642697	
3.2.3.	Consolidarea capacităților organizațiilor neguvernamentale, care prestează servicii persoanelor infectate cu HIV, consumatorilor de droguri injectabile și reprezentanților altor grupuri cu risc sporit de infectare, în domeniul organizării și integrării serviciilor de sănătate reproductivă și a drepturilor omului			492000	492000	492000	492000	492000	246000	

3.3. Reducerea barierilor de acces										
3.3.1.	Asigurarea litigării strategice	2016-2020	Ministerul Sănătății	1503880	1503880	0	0	0	3007760	
Total				163944564	191811732	208133432	230394,61	251289833	1045573621	

Anexa nr. 3
la Hotărârea Guvernului nr.
din 2016

**Indicatorii de monitorizare și evaluare a Programului național de prevenire și control
al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020**

Nr. d/o	Indicatorul	Numărătorul	Numitorul	Unitatea de măsură	Dezagregarea datelor	Sursa de date	Frecvența de raportare	Instituția responsabilă de colectarea datelor	Valoarea de bază		
									Anul	Locația	Valoarea
1.	Prevalența HIV în rîndul consumatorilor de droguri injectabile	Numărul consumatorilor de droguri injectabile cu testul pozitiv la HIV	Numărul consumatorilor de droguri injectabile testați la markerii HIV	%	Sex, grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani)	Studii epidemiologice de generația II	O dată la 3 ani	Centrul Național de Sănătate Publică	2012	Chișinău	8,50
										Bălți	41,80
										Tirapol	23,90
2.	Prevalența HIV în rîndul lucrătoarelor sexului comercial	Numărul lucrătoarelor sexului comercial cu testul pozitiv la markerii HIV	Numărul lucrătoarelor sexului comercial testați la markerii HIV	%	Grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani)	Studiu de seroprevalență (studii epidemiologice de generația II)	O dată la 3 ani	Centrul Național de Sănătate Publică	2013	Chișinău	11,60
										Bălți	21,50
3.	Prevalența HIV în rîndul bărbaților care fac sex cu bărbați	Numărul bărbaților care fac sex cu bărbați cu testul pozitiv la markerii HIV	Numărul bărbaților care fac sex cu bărbați testați la markerii HIV	%	Grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani), < 1 an sau > 1 an de acivitate homosexuală	Studiu de seroprevalență (studii epidemiologice de generația II)	O dată la 3 ani	Centrul Național de Sănătate Publică	2013	Chișinău	5,40
										Bălți	8,20

4.	Prevalența infecției HIV în populația generală	Numărul persoanelor HIV pozitive în viață	Numărul populației	%	După regiuni (malul drept și malul stâng)	Statistica de rutină	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile Centrul Național de Sănătate Publică	2014	Național	0,17
5.	Procentul consumatorilor de droguri injectabile care au folosit echipament steril la ultima injectare	Numărul consumatorilor de droguri injectabile care au folosit echipament steril la ultima injectare	Numărul respondenților care și-au injectat droguri în ultima lună	%	Sex, grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani)	Studiu de seroprevalență (studii epidemiologice de generația II)	O dată la 3 ani	Centrul Național de Sănătate Publică	2012	Chișinău	99,40
										Bălți	96,70
										Tirapol	82,30
6.	Procentul consumatorilor de droguri injectabile care au folosit prezervativ la ultimul contact sexual	Numărul consumatorilor de droguri injectabile care au raportat utilizarea condomului la ultimul contact sexual	Numărul consumatorilor de droguri injectabile care au consumat droguri și au avut contacte sexuale în ultimele 30 de zile	%	Sex, grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani)	Studiu de seroprevalență (studii epidemiologice de generația II)	O dată la 3 ani	Centrul Național de Sănătate Publică	2012	Chișinău	25,90
										Bălți	23,00
										Tirapol	14,50
7.	Procentul lucrătoarelor sexului comercial care au folosit prezervativ la ultimul contact sexual comercial	Numărul lucrătoarelor sexului comercial care au folosit prezervativ cu ultimul lor client	Numărul lucrătoarelor sexului comercial care au raportat contact sexual în ultimele 12 luni	%	Grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani)	Studiu de seroprevalență (studii epidemiologice de generația II)	O dată la 3 ani	Centrul Național de Sănătate Publică	2013	Chișinău	87,50
										Bălți	80,10
8.	Procentul bărbaților care fac sex cu bărbați care au folosit prezervativ la ultimul contact homosexual anal	Numărul bărbaților care fac sex cu bărbați care au folosit prezervativ la ultimul contact homosexual anal	Numărul bărbaților care fac sex cu bărbați care au raportat contact homosexual anal în ultimele 6 luni	%	Grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani)	Studiu de seroprevalență (studii epidemiologice de generația II)	O dată la 3 ani	Centrul Național de Sănătate Publică	2013	Chișinău	49,20
										Bălți	85

9.	Procentul consumatorilor de droguri injectabile acoperiți cu servicii de prevenire în cadrul programelor de reducere a riscurilor	Numărul consumatorilor de droguri injectabile care au primit pachetul definit de servicii de prevenire	Numărul estimat de consumatori de droguri injectabile	%	Sex, grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani), teritorii	Date programatice ale proiectelor de reducere a riscurilor	Anual	Centrul Național de Sănătate Publică	2014	Republica Moldova	30,8%
10.	Numărul de seringi distribuite per consumator de droguri injectabile per an	Numărul de seringi distribuite către consumatorii de droguri injectabile pe parcursul unui an	Numărul estimat de consumatori de droguri injectabile	Unități	Regiuni (MD și MS)	Date programatice ale proiectelor de reducere a riscurilor	Anual	Centrul Național de Sănătate Publică	2014	Republica Moldova	67,5
11.	Procentul consumatorilor de droguri injectabile testați la HIV	Numărul consumatorilor de droguri injectabile testați la HIV pe parcursul anului	Numărul consumatorilor de droguri injectabile beneficiari țintiți de proiectele de reducere a riscurilor	%	Sex, grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani), teritorii	Date programatice ale proiectelor de reducere a riscurilor, cabinete de consiliere și testare voluntară, registrele testărilor	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile Centrul Național de Sănătate Publică	2014	Republica Moldova	10
12.	Procentul consumatorilor de droguri injectabile testați la HIV în ultimele 12 luni și își cunosc rezultatul	Numărul consumatorilor de droguri injectabile testați la HIV în ultimele 12 luni și își cunosc rezultatul	Numărul de respondenți	%	Sex, grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani)	Studiu de seroprevalență (studii epidemiologice de generația II)	O dată la 3 ani	Centrul Național de Sănătate Publică	2012	Chișinău	47,3
										Bălți	43,4
										Tirapol	29,1
13.	Numărul consumatorilor de droguri injectabile noi înrolați în tratament de substituție	Numărul consumatorilor de droguri injectabile înrolați pentru prima dată în tratament de substituție	-	#	Sex, grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani)	Date programatice din statistica de rutină	Anual	Dispensarul Republican de Narcologie	2014	Republica Moldova (malul drept)	124

14.	Procentul consumatorilor de droguri injectabile care primesc tratament de substituție cu opioide cel puțin 6 luni	Numărul consumatorilor de droguri injectabile care primesc tratament de substituție cu opioide cel puțin 6 luni	Numărul consumatorilor de droguri injectabile care au inițiat tratamentul de substituție cu opioide cu 6-12 luni anterior perioadei de raportare	%	Sex, grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani)	Date programatice din statistica de rutină	Anual	Dispensarul Republican de Narcologie	2014	Republica Moldova (malul drept)	60
15.	Numărul de consumatori de droguri injectabile aflați permanent în tratament de substituție	Numărul consumatorilor de droguri injectabile care primesc tratament de substituție la finele fiecărei perioade de raportare	-	#	Sex, grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani)	Date programatice din statistica de rutină	Anual	Dispensarul Republican de Narcologie	2014	Republica Moldova (malul drept)	2.5
16.	Numărul teritoriilor în care se acordă tratament de substituție din sectorul civil	Numărul teritoriilor în care se acordă tratament de substituție din sectorul civil	-	#	-	Date programatice	Anual	Dispensarul Republican de Narcologie	2014	Republica Moldova (malul drept)	2
17.	Numărul penitenciarelor în care se acordă tratament de substituție	Numărul penitenciarelor în care se acordă tratament de substituție	-	#	-	Date programatice	Anual	Departamentul Instituțiilor Penitenciare	2014	Republica Moldova (malul drept)	11
18.	Procentul lucrătoarelor sexului comercial acoperite cu servicii de prevenire în cadrul programelor de reducere a riscurilor	Numărul lucrătoarelor sexului comercial care au primit pachetul definit de servicii de prevenire	Numărul estimat de lucrătoare ale sexului comercial.	%	Grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani), teritorii	Date programatice ale proiectelor de reducere a riscurilor	Anual	Centrul Național de Sănătate Publică	2014	Republica Moldova	25
19.	Procentul lucrătoarelor sexului comercial testate la HIV	Numărul lucrătoarelor sexului comercial testate la HIV	Numărul lucrătoarelor sexului comercial beneficiare ținute de programele de prevenire	%	Grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani), teritorii	Date programatice	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile Centrul Național de Sănătate Publică	2014	Republica Moldova	13

20.	Procentul lucrătoarelor sexului comercial care au fost testate la HIV în ultimele 12 luni și își cunosc rezultatul	Numărul lucrătoarelor sexului comercial care au fost testate la HIV în ultimele 12 luni și își cunosc rezultatul	Numărul de respondenți	%	Grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani)	Studiu de seroprevalență (studii epidemiologice de generația II)	O dată la 3 ani	Centrul Național de Sănătate Publică	2013	Chișinău	22,1
										Bălți	29,1
21.	Procentul bărbaților care fac sex cu bărbați acoperiți cu servicii de prevenire în cadrul programelor de reducere a riscurilor	Numărul bărbaților care fac sex cu bărbați care au primit pachetul definit de servicii de prevenire	Numărul estimat de bărbați care fac sex cu bărbați	%	Grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani), teritorii	Date programatice a PRR	Anual	Centrul Național de Sănătate Publică	2014	Republica Moldova	14,7
22.	Procentul bărbaților care fac sex cu bărbați testați la HIV	Numărul bărbaților care fac sex cu bărbați testați la HIV	Numărul de bărbați care fac sex cu bărbați beneficiari ai programelor de prevenire	%	Grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani), teritorii	Date programatice	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile Centrul Național de Sănătate Publică	2014	Republica Moldova	1
23.	Procentul bărbaților care fac sex cu bărbați care au fost testați la HIV în ultimele 12 luni și își cunosc rezultatul	Numărul bărbaților care fac sex cu bărbați care au fost testați la HIV în ultimele 12 luni și își cunosc rezultatul	Numărul de respondenți	%	Grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani)	Studiu de seroprevalență (studii epidemiologice de generația II)	O dată la 3 ani	Centrul Național de Sănătate Publică	2014	Chișinău	24,3
										Bălți	1,1
24.	Numărul penitenciarelor acoperite cu programe de prevenire a infecției HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală	Numărul penitenciarelor acoperite cu programe de prevenire a infecției HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală	-	#	Regiuni (MD și MS)	Date programatice	Anual	Departamentul Instituțiilor Penitenciare	2014	Republica Moldova	16
25.	Procentul persoanelor care trăiesc cu HIV și sînt diagnosticate cu HIV	Numărul persoanelor care trăiesc cu HIV și diagnosticate cu HIV	Numărul estimat al persoanelor care trăiesc cu HIV	%	Regiuni (MD și MS)	Date programatice Spectrum	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	2014	Republica Moldova	39,30

26.	Rata deceselor asociate HIV la 100 000 populație	Numărul de decese asociate HIV înregistrate în statistica de rutină	Numărul populației	La 100 mii	Teritorial	Statistica de rutină	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	2013	Republica Moldova	3,12
27.	Rata deceselor asociate tuberculoză/HIV	Numărul persoanelor HIV pozitive care au decedat asociat cu tuberculoza, tuberculoza fiind cauza morții	Numărul estimat al populației HIV pozitive	%	Teritorial	Statistica de rutină Spectrum	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile Institutul de fiziopneumologie	2014	Republica Moldova	49
28.	Procentul adulților și copiilor cu HIV care primesc tratament antiretroviral 12 luni după inițierea tratamentului antiretroviral	Numărul persoanelor aflate în tratament antiretroviral care au ajuns la 12 luni după inițierea acestuia	Numărul persoanelor care au inițiat TARV cu 12 luni anterioare perioadei de raportare	%	Grupe de vîrstă, sex, regiuni	Statistica de rutină	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	2014	Republica Moldova	78,9
29.	Procentul adulților și copiilor cu HIV care primesc tratament antiretroviral 24 de luni după inițierea tratamentului antiretroviral	Numărul persoanelor aflate în tratament antiretroviral care au ajuns la 24 de luni după inițierea acestuia	Numărul persoanelor care au inițiat tratament antiretroviral cu 24 de luni anterioare perioadei de raportare	%	Grupe de vîrstă, sex, regiuni	Statistica de rutină	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	2014	Republica Moldova	74,1
30.	Procentul adulților și copiilor cu HIV care primesc tratament antiretroviral 60 de luni după inițierea tratamentului antiretroviral	Numărul persoanelor aflate în tratament antiretroviral care au ajuns la 60 de luni după inițierea acestuia	Numărul persoanelor care au inițiat tratament antiretroviral cu 60 de luni anterioare perioadei de raportare	%	Grupe de vîrstă, sex, regiuni	Statistica de rutină	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	2014	Republica Moldova	69,9
31.	Procentul persoanelor care trăiesc cu HIV care au inițiat tratament antiretroviral cu CD4<200 celule/mm ³	Numărul persoanelor care trăiesc cu HIV care au inițiat tratament antiretroviral cu CD4<200 celule/mm ³	Numărul persoanelor care trăiesc cu HIV care au inițiat tratament antiretroviral	%	Regiuni, sex	Statistica de rutină	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	2014	Republica Moldova	42%

32.	Procentul persoanelor care trăiesc cu HIV în tratament antiretroviral cu încărcătura virală nedetectabilă la 12 luni de la inițiere tratamentului antiretroviral	Numărul persoanelor care trăiesc cu HIV în tratament antiretroviral mai mult de 12 luni în tratament cu încărcătura virală nedetectabilă	Numărul persoanelor care trăiesc cu HIV în tratament antiretroviral care au mai mult de 12 luni de tratament	%	Regiuni	Statistica de rutină	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	2014	Republica Moldova	78%
33.	Rata transmiterii infecției HIV pe cale verticală	Numărul cazurilor noi HIV la copii cu vîrsta >18 luni născuți din mame HIV pozitive	Numărul copiilor cu vîrsta >18 luni născuți din mame HIV pozitive	%	Regiuni	Statistica de rutină	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	2014	Republica Moldova	6,9
34.	Procentul pacienților diagnosticați primar cu HIV și cu CD4 mai puțin de 350/mm3 în momentul diagnosticării	Numărul pacienților diagnosticați primar cu HIV și cu CD4 mai puțin de 350/mm3 în momentul diagnosticării	Numărul pacienților primar diagnosticați cu HIV	%	Grupe de vîrstă, sex, regiuni	Statistica de rutină	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	2014	Republica Moldova	53
35.	Procentul persoanelor care trăiesc cu HIV și primesc tratament antiretroviral din numărul estimat care necesită tratament	Numărul persoanelor care trăiesc cu HIV care primesc tratament antiretroviral	Numărul estimat al persoanelor care trăiesc cu HIV și necesită tratament antiretroviral	%	Grupe de vîrstă, sex, regiuni	Statistica de rutină Spectrum	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	2014	Republica Moldova	27
36.	Procentul persoanelor care trăiesc cu HIV, care au primit cel puțin un test CD4 în ultimul an	Numărul persoanelor care trăiesc cu HIV, care au primit cel puțin un test CD4 în ultimul an	Numărul persoanelor HIV+ estimat	%	Grupe de vîrstă, sex, regiuni	Statistica de rutină	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	2014	Republica Moldova	23
37.	Procentul persoanelor care trăiesc cu HIV diagnosticate cu tuberculoză în perioada de raportare care primesc	Numărul persoanelor care trăiesc cu HIV cu tuberculoză (cazuri noi și recidive) care primesc tratament antituberculos și	Numărul persoanelor care trăiesc cu HIV cu tuberculoză (caz nou și recidive)	%	Grupe de vîrstă, sex, regiuni	Statistica de rutină	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	2014	Republica Moldova	47,9

	tratament antituberculos și antiretroviral	antiretroviral									
38.	Procentul persoanelor diagnosticate cu tuberculoză pe parcursul anului care au înregistrat rezultatul testului HIV la momentul stabilirii diagnosticului de tuberculoză	Numărul persoanelor diagnosticate cu tuberculoză pe parcursul anului care au înregistrat rezultatul testului HIV la momentul stabilirii diagnosticului de tuberculoză	Numărul persoanelor diagnosticate cu tuberculoză pe parcursul anului	%	Grupe de vîrstă, sex, regiuni	Statistica de rutină	Anual	Institutul de ftiziopneumologie	2014	Republica Moldova	96,3
39.	Procentul femeilor gravide HIV pozitive care au primit tratament antiretroviral pentru reducerea transmiterii HIV de la mamă la făt	Numărul femeilor gravide HIV pozitive care au primit tratament antiretroviral pentru reducerea transmiterii HIV de la mamă la făt	Numărul femeilor gravide HIV pozitive care au născut pe parcursul perioadei de raportare	%	Regiuni	Statistica de rutină	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	2014	Republica Moldova	89
40.	Procentul copiilor născuți din mame HIV pozitive care au fost testați la ARN HIV în primele 2 luni de viață	Numărul copiilor născuți din mame HIV pozitive care au fost testați la ARN HIV în primele 2 luni de viață	Numărul copiilor născuți din mame HIV pozitive în perioada de raportare	%	Regiuni	Statistica de rutină	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	2014	Republica Moldova	94%
41.	Procentul persoanelor în situații de risc de infectare cu virusul HIV care au primit profilaxie postcontact	Numărul persoanelor în situații de risc de infectare cu virusul HIV care au primit profilaxie postcontact	Numărul persoanelor în situații de risc de infectare cu virusul HIV care s-au adresat după ajutor	%	Regiuni, tipul riscului	Statistica de rutină	Anual	Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	2014	Republica Moldova	100

42.	Prevalența hepatitei virale B în rîndul consumatorilor de droguri injectabile	Numărul consumatorilor de droguri injectabile cu testul pozitiv la HVB	Numărul consumatorilor de droguri injectabile testați la markerii HVB	%	Sex, grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani)	Studiu de seroprevalență (studii epidemiologice de generația II)	O dată la 3 ani	Centrul Național de Sănătate Publică	2012	Chișinău	6,6
										Bălți	12,4
										Tirapol	4,1
43.	Prevalența hepatitei virale B în rîndul lucrătoarelor sexului comercial	Numărul lucrătoarelor sexului comercial cu testul pozitiv la markerii HVB	Numărul lucrătoarelor sexului comercial testate la markerii HVB.	%	Grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani)	Studiu de seroprevalență (studii epidemiologice de generația II)	O dată la 3 ani	Centrul Național de Sănătate Publică	2013	Chișinău	4,2
										Bălți	3,6
44.	Prevalența hepatitei virale B în rîndul bărbaților care fac sex cu bărbați	Numărul bărbaților care fac sex cu bărbați cu testul pozitiv la markerii HVB	Numărul bărbaților care fac sex cu bărbați testați la markerii HVB	%	Grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani), < 1 an sau > 1 an de acivitate homosexuală	Studiu de seroprevalență (studii epidemiologice de generația II)	O dată la 3 ani	Centrul Național de Sănătate Publică	2013	Chișinău	4,8
										Bălți	1,6
45.	Prevalența hepatitei virale C în rîndul consumatorilor de droguri injectabile	Numărul consumatorilor de droguri injectabile cu testul pozitiv la HVC	Numărul consumatorilor de droguri injectabile testați la markerii HVC	%	Sex, grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani)	Studiu de seroprevalență (studii epidemiologice de generația II)	O dată la 3 ani	Centrul Național de Sănătate Publică	2012	Chișinău	65,4
										Bălți	38,5
										Tiraspol	35,6
46.	Prevalența hepatitei virale C în rîndul lucrătoarelor sexului comercial	Numărul lucrătoarelor sexului comercial cu testul pozitiv la markerii HVC	Numărul lucrătoarelor sexului comercial testate la markerii HVC	%	Grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani)	Studiu de seroprevalență (studii epidemiologice de generația II)	O dată la 3 ani	Centrul Național de Sănătate Publică	2013	Chișinău	17,2
										Bălți	15,0
47.	Prevalența hepatitei virale C în rîndul bărbaților care fac sex cu bărbați	Numărul bărbaților care fac sex cu bărbați cu testul pozitiv la markerii HVC	Numărul bărbaților care fac sex cu barbate testați la markerii HVC	%	Grupe de vîrstă (<25 ani, 25+ ani), < 1 an sau > 1 an de acivitate homosexuală	Studiu de seroprevalență (studii epidemiologice de generația II)	O dată la 3 ani	Centrul Național de Sănătate Publică	2013	Chișinău	4,8
										Bălți	6,8

48.	Procentul mostrelor de sânge testate la HIV și sifilis, conform protocoalelor naționale	Numărul mostrelor de sânge testate la HIV și sifilis, conform protocoalelor naționale	Numărul mostrelor de sânge	%	Teritorii	Statistică administrativă	Annual	Centul Național de Transfuzie a sîngelui	2014	Republica Moldova	100
-----	---	---	----------------------------	---	-----------	---------------------------	--------	--	------	-------------------	-----

Anexa nr. 4
la Hotărârea Guvernului nr.
din 2016

**Costul estimativ pentru realizarea Programului național de prevenire
și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020**

Bugetul total necesar, lei

	<i>Obiective</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>Total</i>	<i>Total %</i>
1.	Prevenirea transmiterii HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală, în special în populațiile-cheie	67 854 614	72 891 902	76 875 233	79 986 945	80 425 614	3 78 034 309	36,2%
2.	Asigurarea accesului universal la tratament, îngrijire și suport al persoanelor infectate cu HIV și infecții cu transmitere sexuală	86 895 243	111 946 380	126 745 224	145 826 139	166 351 244	637 764 231	61,0%
3.	Asigurarea unui management eficient al Programului	9 194 706	6 973 449	4 512 975	4 580 976	4 512 975	29 775 081	2,8%
	Total, lei	163 944 564	191 811 732	208 133 432	230 394 061	251 289 833	1 045 573 621	100%

I. Bugetul total necesar cu excepția celui necesar de a fi acoperit de către administrația publică locală din regiunea din stînga Nistrului, lei

	<i>Obiective</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>Total</i>
1.	Prevenirea transmiterii HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală, în special în populațiile-cheie	61 066 102	66 024 911	65 592 955	68 558 997	68 939 976	330 182 941
2.	Asigurarea accesului universal la tratament, îngrijire și suport al persoanelor infectate cu HIV și infecții cu transmitere sexuală	76 022 055	99 726 369	90 281 295	103 652 106	118 037 917	487 719 742
3.	Asigurarea unui management eficient al Programului	9 172 750	6 973 449	4 321 300	4 389 301	4 321 300	29 178 100
	Total, lei MD	146 260 906	172 724 730	160 195 550	176 600 405	191 299 192	847 080 782

1. Finanțare din bugetul public național, lei

	<i>Obiective</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>Total</i>
1.	Prevenirea transmiterii HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală, în special în populațiile-cheie	26 453 983	29 001 961	40 512 282	44 269 363	46 927 980	187 165 568
2.	Asigurarea accesului universal la tratament, îngrijire și suport al persoanelor infectate cu HIV și infecții cu transmitere sexuală	42 939 583	47 031 028	52 326 573	57 552 891	63 173 023	263 023 098
3.	Asigurarea unui management eficient al Programului	0	0	0	0	0	0
	Total, lei	69 393 566	76 032 989	92 838 854	101 822 254	110 101 003	450 188 666

1.1. Bugetul de stat (Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei), lei

	Obiective	2016	2017	2018	2019	2020	Total
1.	Prevenirea transmiterii HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală, în special în populațiile-cheie	3 756 793	3 899 545	9 583 801	9 825 135	9 818 470	36 883 744
2.	Asigurarea accesului universal la tratament, îngrijire și suport al persoanelor infectate cu HIV și infecții cu transmitere sexuală	17 898 193	18 905 762	20 741 502	22 092 568	23 678 085	103 316 109
3.	Asigurarea unui management eficient al Programului	0	0	0	0	0	0
	Total, lei	21 654 986	22 805 308	30 325 303	31 917 702	33 496 555	140 199 854

1.1.1. Ministerul Sănătății, lei

	Obiective	2016	2017	2018	2019	2020	Total
1.	Prevenirea transmiterii HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală, în special în populațiile-cheie	3 569 593	3 712 345	4 210 797	4 426 691	4 433 523	20 352 950
2.	Asigurarea accesului universal la tratament, îngrijire și suport al persoanelor infectate cu HIV și infecții cu transmitere sexuală	15 242 167	16 104 505	16 539 674	17 396 309	18 451 709	83 734 365
3.	Asigurarea unui management eficient al Programului	0	0	0	0	0	0
	Total, lei	18 811 761	19 816 851	20 750 471	21 823 000	22 885 233	104 087 315

1.1.2. Ministerul Justiției, lei

	Obiective	2016	2017	2018	2019	2020	Total
1.	Prevenirea transmiterii HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală, în special în populațiile-cheie	187 200	187 200	5 373 004	5 398 443	5 384 947	16 530 794
2.	Asigurarea accesului universal la tratament, îngrijire și suport persoanelor infectate cu HIV și infecții cu transmitere sexuală	491 825	580 957	1 875 428	2 253 539	2 661 519	7 863 268
3.	Asigurarea unui management eficient al Programului	0	0	0	0	0	0
	Total, lei	679 025	768 157	7 248 432	7 651 982	8 046 466	24 394 063

1.1.3. Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, lei

	Obiective	2016	2017	2018	2019	2020	Total
1.	Prevenirea transmiterii HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală, în special în populațiile-cheie	0	0	0	0	0	0
2.	Asigurarea accesului universal la tratament, îngrijire și suport persoanelor infectate cu HIV și infecții cu transmitere sexuală	2 164 200	2 220 300	2 326 400	2 442 720	2 564 856	11 718 476
3.	Asigurarea unui management eficient al Programului	0	0	0	0	0	0
	Total, lei	2 164 200	2 220 300	2 326 400	2 442 720	2 564 856	11 718 476

1.2. Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, lei

	Obiective	2016	2017	2018	2019	2020	Total
1.	Prevenirea transmiterii HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală, în special în populațiile-cheie	22 697 190	25 102 416	30 928 481	34 444 228	37 109 510	150 281 824
2.	Asigurarea accesului universal la tratament, îngrijire și suport al persoanelor infectate cu HIV și infecții cu transmitere sexuală	25 041 390	28 125 266	31 585 071	35 460 324	39 494 938	159 706 989
3.	Asigurarea unui management eficient al Programului	0	0	0	0	0	0
	Total, lei	47 738 580	53 227 682	62 513 552	69 904 551	76 604 447	309 988 812

2. Finanțare din grantul Fondului global pentru pentru combaterea SIDA, tuberculozei și malariei, lei

	Obiective	2016	2017	2018	2019	2020	Total
1.	Prevenirea transmiterii HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală, în special în populațiile-cheie	31 702 268	29 334 673	41 000	0	0	61 077 941
2.	Asigurarea accesului universal la tratament, îngrijire și suport al persoanelor infectate cu HIV și infecții cu transmitere sexuală	32 641 532	33 861 596	0	0	0	66 503 127
3.	Asigurarea unui management eficient al Programului	7 534 693	6 008 714	0	0	0	13 543 407
	Total, lei	71 878 493	69 204 983	41 000	0	0	141 124 476

II. Bugetul local (administrația publică locală din regiunea din stînga Nistrului), lei

	Obiective	2016	2017	2018	2019	2020	Total
1.	Prevenirea transmiterii HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală, în special în populațiile-cheie	6 788 512	6 866 991	11 282 278	11 427 948	11 485 638	47 851 368
2.	Asigurarea accesului universal la tratament, îngrijire și suport al persoanelor infectate cu HIV și infecții cu transmitere sexuală	10 873 189	12 220 011	36 463 929	42 174 034	48 313 327	150 044 490
3.	Asigurarea unui management eficient al Programului	21 956	0	191 675	191 675	191 675	596 981
	Total, lei	17 683 657	19 087 002	47 937 883	53 793 656	59 990 641	198 492 839

III. Costurile neacoperite, lei

	Obiective	2016	2017	2018	2019	2020	Total
1.	Prevenirea transmiterii HIV și infecțiilor cu transmitere sexuală, în special în populațiile-cheie	2 909 850	7 688 278	25 039 674	24 289 635	22 011 996	81 939 432
2.	Asigurarea accesului universal la tratament, îngrijire și suport al persoanelor infectate cu HIV și infecții cu transmitere sexuală	440 940	18 833 745	37 954 722	46 099 215	54 864 894	158 193 516
3.	Asigurarea unui management eficient al Programului	1 638 057	964 735	4 321 300	4 389 301	4 321 300	15 634 693
	Total, lei	4 988 848	27 486 757	67 315 695	74 778 151	81 198 189	255 767 640

Notă informativă

cu referire la elaborarea proiectului Hotărîrii de Guvern privind aprobarea Programului național de prevenire și control a infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020

Premizele elaborării noului Program Național:

Infecția cu HIV și infecțiile cu transmitere sexuală continuă să se regăsească în lista priorităților sănătății publice la nivel global și național.

Actualmente, în Republica Moldova se implementează al 5lea Program Național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală care cuprinde perioada 2014-2015 (aprobat prin Hotărîrea Guvernului Nr.806 din 06 octombrie 2014).

Rezultatele obținute în urma implementării activităților de prevenire și control a infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală ne indică următoarele progrese:

Reducerea prevalenței HIV în rîndul consumatorilor de droguri injectabile din mun. Chișinău – de la 16 la 8,5%; acoperirea persoanelor din grupurile vulnerabile de infectare cu servicii de testare la HIV, inclusiv prin utilizarea testelor rapide prin intermediul organizațiilor neguvernamentale; creșterea acoperii deținuților cu servicii de prevenire HIV.

Unul din indicatorii de succes este acoperirea cu tratament antiretroviral și menținerea în supraveghere medicală a persoanelor infectate cu HIV. În același timp, menționăm că menținerea în tratament antiretroviral, în ciuda descentralizării supravegherii medicale a persoanelor infectate cu HIV, implementării proiectelor de suport psiho-social, rămîne a fi o provocare, constituind 78,9% față de 88% stabilite drept țintă.

Constatăm realizări la capitolul testarea femeilor gravide la HIV – 99,5%, dar lacune privind acoperirea gravidelor infectate cu HIV cu tratament antiretroviral cu scop profilactic – 89,4%.

Infecțiile cu transmitere sexuală, cum ar fi sifilisul și gonoreea sunt unele din cele mai comune cauze de îmbolnăvire a populației de vîrstă tină, avînd consecințe negative majore asupra sănătății și potențialului reproductiv al comunității.

Incidența sifilisului a constituit în 2014 - 52,1 la 100 000 populație, cu o scădere față de 70,4 în anul 2010. Incidența gonoreei a constituit în 2014 – 28,2 la 100 000 populație, cu o scădere față de anul 2010, cînd a constituit 36,0.

Prin urmare, către finele unui an de implementare a Programului curent, constatăm succese, dar și intervenții care trebuie fortificate pentru a menține rezultatele bune obținute și a îmbunătăți indicatorii neatinși.

În contextul finalizării implementării Programului național de prevenire și control a infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2014-2015, reieșind din actualitatea problemelor legate de infecția cu HIV și infecțiile cu transmitere sexuală și în temeiul prevederilor actelor legislative și recomandărilor

naționale în domeniul HIV/ITS. El stabilește liniile directoare și prioritățile de acțiune pentru prevenirea răspândirii HIV/ITS și reducerea impactului. Toate programele și intervențiile care vor fi finanțate din resurse publice sau din programe internaționale la care Republica Moldova este parte vor trebui să urmărească îndeplinirea obiectivelor stabilite de prezentul Program.

Elaborarea Programului Național a fost un proces transparent, activ și participativ cu implicarea organismelor guvernamentale, organizațiilor neguvernamentale și partenerilor internaționali de dezvoltare prin organizarea de ședințe de lucru, consultări on-line și plasare web pentru consultare cu comunitatea.

Principalele prevederi ale Programului:

Programul național de prevenire și control a infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020 este al 6lea Program în domeniu și a fost elaborat în temeiul art.7 și 9 din Legea nr. 10-XVI din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 67, art. 183), cu modificările și completările ulterioare, Legii nr.23-XVI din 16 februarie 2007 cu privire la profilaxia infecției HIV/SIDA (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 54-56, art. 250), cu modificările și completările ulterioare, precum și altor acte normative naționale și internaționale în domeniu.

Scopul Programului este: minimizarea consecințelor epidemiei HIV și ITS prin reducerea transmiterii, în special în populațiile cheie, precum și a mortalității asociate cu HIV.

Au fost stabilite 3 obiective:

Obiectivul 1: Prevenirea transmiterii HIV și ITS, în special în populațiile cheie.

Prezentul obiectiv se axează pe continuitatea implementării activităților de prevenire a transmiterii infecției cu HIV și ITS în rândul persoanelor cu risc sporit de infectare (consumatorii de droguri injectabile, lucrătoarele sexului comercial, bărbații care practică sex cu bărbați, deținuții) prin accesul și acoperirea cu programe de reducere a riscurilor a acestor categorii în proporție de nu mai puțin de 60% din numărul estimat, precum și pe prevenirea transmiterii infecției de la aceste populații în populația generală, prin implementarea intervențiilor clasice și a celor inovative, care și-au demonstrat eficiența la nivel mondial: testarea în comunități, servicii mobile, conexiuni interdisciplinare, servicii integrate etc.

Obiectivul 2: Asigurarea accesului universal la tratament, îngrijire și suport a persoanelor infectate cu HIV și infecții cu transmitere sexuală

Prezentul obiectiv se axează pe reducerea impactului infecției cu HIV, oferind acces la tratament antiretroviral, tratament al infecțiilor oportuniste și coinfecțiilor, îngrijiri și suport persoanelor care trăiesc cu HIV și membrilor familiilor lor, precum și prevenirea transmiterii HIV de la mamă la făt și profilaxia post-expunere. Un rol deosebit se acordă implicării comunității, motivării pacienților și asistării sociale, juridice și psihologice a acestora.

Obiectivul 3. Asigurarea unui management eficient al Programului Național

Prezentul obiectiv se axează pe asigurarea unui management eficient al Programului Național prin coordonarea activităților tuturor sectoarelor și actorilor implicați în realizarea acestui program, consolidarea capacităților societății civile,

prin asigurarea unei finanțări suficiente și durabile, studiilor necesare și sistemelor eficiente de monitorizare și evaluare.

Fundamentarea econimico-financiară:

Estimarea costurilor pentru realizarea Programului s-a efectuat în baza determinării costului per serviciu, per capita sau buget global, după caz. A fost pus accent pe intervenții cost-beneficu și cost-eficacitate.

Programul național de prevenire și control a infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020 va fi finanțat din sursele Bugetului de stat, Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și din sursele granturilor aprobate.

Costul estimativ al prezentului Program este de 1.045, 57 milioane lei.

Elaborarea Programului:

Elaborarea Programului Național a fost un proces transparent, activ și participativ cu implicarea organismelor guvernamentale, organizațiilor neguvernamentale și partenerilor internaționali de dezvoltare.

Procesul de elaborare a Programului Național a fost de asemenea strâns corelat cu procesul de elaborare și ulterior de implementare a aplicației Republicii Moldova la Fondul Global de Luptă împotriva HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei.

Rezultatele așteptate:

În urma implementării Programului național de prevenire și control a infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020, către anul 2020 așteptăm:

- prevalența HIV printre consumatorii de droguri injectabile nu mai mare de: Chișinău -10%, Bălți – 38%, Tiraspol – 30%; printre lucrătoarele sexului comercial nu mai mare de: Chișinău - 9%, Bălți – 18% și printre bărbații care practică sex cu bărbați nu mai mare de: Chișinău -8%, Bălți -12% printre deținuți nu mai mare de 2,0%;
- rata deceselor asociate cu HIV - <3 la 100 000 populație;
- rata deceselor persoanelor infectate cu HIV asociate cu tuberculoza - <35%.

Proiectul Programului național de prevenire și control a infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2016-2020 a fost redactata în baza propunerilor instituțiilor interesate și este prezentat pentru examinare și avizare.

Ministru

Ruxanda GLAVAN